

Helje Basihhina mängib iga hobiteatri rolli nauditavaks

Tänane kuupäev on Orissaare alevikus elava hinnatud harrastusnäitleja **Helje Basihhina** elus märkimisväärne päev. Sest just täna 38 aastat tagasi tuli ta Saa- remaale elama.

Ivika Laanet

ivika@meiemaa.ee

“Kiidan ennast iga päev selle teo eest,” muheleb Helje nädal enne oma tähtsat juubelpäeva, kui tal külas olen. “See on minu jaoks palju suurema tähendusega päev kui sünnipäev. Sest see oli minu elu üks õigema otsuseid.” Heljel täitus elu 70. verstapost 4. oktoobril.

Orissaares naudib ta elu täiel rinnal. Helje teeb meie vestluses pausi ning ütleb: “Tead, mis ma ükspäev mõtlesin? Kõikidel on jube kiire. Sul ka? Minul ei ole kunagi kiire. Teised võivad pidada mind laisaks, aga mina naeran laia lõuaga ja olen alati olnud niiõelda tee ääres istuja. Vaatan neid minust möödujaid, kel on kiire, aga vahel haaratakse mindki kaasa. Just nagu naabrimees Aaser Nenn, kes haaras mind pudrupoti äärest kaasa ja viis Tornimäe näiteringi. Siis ma aga jälle istun ja vaatan – miks inimesed kiirustavad? Ning vahel pööran teele ka selja.”

Suurepärase näitlejaandega

Helje on huvitav naine, kes on suure lugemusega ja suurepärase näitlejaandega. Ei tea küll, kas see näitlejapisik on alguse saanud Tallinnas Estonia teatris juuksuri ja jumestajana töötatud ajast, kuid lavalaudadel on teda alati nauditav vaadata. Olgu roll milline tahes, hakkama saab ta igatüüpi neist.

Tema erinevaid osatäitmisi on kõrgelt hinnatud mitmetel harrastusteatri konkurssidel ning ta on pälvinud ühe teatri maailmas hinnatuima auhinna, Mari Möldre preemia ja seda suisa kaks korda.

Otsib päris enda oma

Helje tunnistab, et kui ta saab endale rolli, püüab ta otsida seda, mis seda tegelast iseloomustab. “Ma otsin sealt välja, mis mulle sobilik on ja mille ma oma arust välja vean,” räägib Helje, muiates, et tal on ju aega ja ei ole kuhugi kiiret. Kui ta teeb näiteks kodus süüa ja tal tuleb mõte, siis võtab ta osaraamatu ja proovib oma osa läbi mängida. “Oma kõrv on ju enda oma. Me ju kõik armastame iseennast. Ja selle jaoks on lavastaja, kes ütleb, kuidas veel paremini võiks.”

Lavastustes 50-aastaselt kaasa lööma hakanud Helje üks lemmiketendusi on viis aastat tagasi Ellen Teemuse juhendamisel lavalaudadele

Särav ja šarmantne. Helje Elisabeth Jõhvi rollis.

FOTO: Kalmer Saar

Teatriproovis. Tekstist tuleb aru saada.

FOTO: Kalmer Saar

jõudnud Jean-Paul Sartre'i “Kinnine kohus”, mis kohendati Orissaare näiteringis “Timukaks”.

Ka jäi ta väga rahule Märta Tikkase poeemi ainetel enda lavastatud sonetikava “Kas see ongi armastus?” lavaletoomisega, kus publiku ette astus kuus naist, kel igatüüpi oli oma lugu. Naised olid tema sõnul väga koostöövalmid.

Samuti postiljoni osa oli tema jaoks kohe nagu päris tema osa, milles ta ennast väga hästi tundis. Üks kõige esimesi rolle oli aga Heljel mängida karjatalitajat, kes koledal kom-

bel palju alkoholi tarvitas. “Pärast seda etendust kuulsin alles kümme aastat hiljemgi, et ju see Helje kostus ikka tipsutat,“ kõhutab ta lustakalt.

“Ma otsin sealt välja, mis mulle sobilik on ja mille ma oma arust välja vean.”

Niisamuti on pärast meeste osade mängimist küsitud temalt naljatamisi, et no kas juba midagi kasvab ka püksis? “Eks ma siis olen vastanud, et täna pole veel uurinud, aga

Tornimäe etendus “Võsavennad”. Helje paremal. FOTO: Ivar Viil

annan kohe teada, kui midagi on idanema hakanud,“ naerab Helje südamest, lisades, et mis tal ikka selliste küsimuste peale vastata on.

Ka on südame- lähedaseks jäänud talle kuninganna roll Maasi ordu- linnusel etendatud suvelavastuses, kuivikust vana- proua “Roosades prillides” jne. Etendusi, milles ta kaasa on löönud, on palju ning päris kõik, keda tal on kehastada tulnud, ei tulegi kohe meelde. Ükskord teinud Tornimäe

staažikas näitemängude lavas- taja Ingla Leis talle ettepaneku mängida peretütart.

“Ma olin selili maas ja hirusin nagu vana koer, sest olin siis juba 60-aastane,” meenutab Helje, aga siis kirjutatud nobenäpp Ingla talle uue osa juurde.

Meeldib mängida ohmusid

Heljele meeldib enda sõnul mängida ohmusid, olgu need mehed või naised. “Pikk nagu ma olen ja madala häälega. Ja kui ei ole mehi võtta, siis mängingi neid,” muigab ta.

Teised temast

Miks mitte mrs Marple?

Helje on väga hea karakter- näitleja, kes oskab ka kõrvalise ja esmapilgul suht mõttetu rolli

mängida suu- reks ja nauditavaks. Olen teda näinud ikka enamasti humoorikates lavastustes ja see sobib tal- le eriti hästi. Ei ole just palju naisi, kes suudavad usutavalt mängida ka meeste rolle, kuid meie Helje suudab seda suu- repäraselt. Tore, et teda on ka märgatud ning pärjatud mitmete preemia- ja laureaadiitlititega.

Orissaare kultuurimaja juhataja Anu Viljaste

Helje on üllatav, riukaid täis ja ettearvamatut, temaga ei hakka kunagi igav. Särav ja täpne näitleja, seltskonnas hea kaaslane. Soovin talle veel mitmeid huvitavaid rolle, miks mitte näiteks mrs Marple? Õnne juubeliks naguini!

Salme valla kultuurijuht, lavastaja Maire Sillavee

Üks unistus tal siiski on. Nimelt 14-aastasena, kui ta näinud teatrietendust “Niskamäe naised”, siis mõelnud ta, et kord tahaks tema seda vanaperenaist mängida. Seni ei ole see veel õnnestunud.

Tähtis on iseendaga rahule jääda

Helje tähendab, et talle on eelkõige tähtis see, et ta ise endaga rahule jääb. “Mõne rolli puhul on küll nii olnud, et ei olnud erilist tõmmet, aga ära tegin.

Sest kui sa lähed lavale, sa pead andma endast parima ja muidugi on oluline see, et sind saalis kuulda oleks. Mina olen nii jultunud vanamoor küll, et kui ma ei kuule, siis lähen saalist välja. See väsitab, kui tuleb kogu aeg püüda aru saada, mida räägitakse.”

Kui küsin, miks ta pole otsustanud näitlejaks saada, hüütab Helje oma veidi madalal muhedal häälel: “Juba hilja!”

“Tegelikult on mul olnud kaks head töökohta, need olid Estonia teater ja Orissaare laut,” ütleb ta, meenutades, et viimases töökohas oli kuidagi eriti tore ning ta käib veel praegugi Orissaare lauda juures endistel karjamaadel koeraga jalutamas. “Aga nüüd kasvab seal mitte nisu ega kaer, vaid kolleega (galeega – toim),” muigab ta, sättides rõhu just sõnale “kolleega”. Estonia teatris töötas Helje juuksuri ja grimeerijana 13 aastat.

Helje tunnistab, et nii Orissaare kui Tornimäe näiteringis kaasa löödud aeg on olnud väga tore.

Heljel on kaks tütart, Tiina ja Mari, ning kaks lapselast – üks tüdruk ja teine poiss.